

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ



## «Αυτοσχεδιασμός στην Αλμά»

του Ευγένιου Ιονέσκο από το Θέατρο «Ion Creanga» Βουκουρεστίου

**Σκηνοθεσία: Cornel Todea. Παιζουν: Cristian Irimia, Mihai Verbitchi, Florin Busuioc, Lucian Ifrim, Cornel Todea, Anca Zamfirescu.**

**Μ**ΑΣ επισκέφτηκε μια παράσταση. Η θεατρική ομάδα «Ion Creanga» από το Βουκουρέστι περιοδεύοντας με τη γαλλόφωνη παραγωγή του έργου του Ευγένιου Ιονέσκο «Αυτοσχεδιασμός στην Αλμά» και περνώντας από το νησί μας προσγειώθηκε για ένα βράδυ. Η επιλογή του τελευταίου ρήματος οδηγεί σε παρομοίωση με ταξιδιάρικα πουλιά, αλλά δεν μπορείς να πεις «σμήνος» ένα θίασο από έξι συγτελεστές.

Άλλο κανάλι αντίληψης ενεργοποιείται όταν πρόκειται για μια παράσταση-«επισκέπτρια», και άλλο όταν πρόκειται για ντόπια παραγωγή. Τις ντόπιες τις παρακολουθούμε στο μικρό μας θεατρικό κόσμο σχεδόν από τη γέννηση της δημιουργικής ιδέας στο μυαλό του καλλιτέχνη (ή τη γέννηση της παραγγελιάς στο συλλογικό μυαλό του αρμόδιου δ.σ.) Εμείς οι μη μυημένοι ακροαζόμαστε για να παρακολουθούμε την πορεία της ιδέας προς την υλοποίηση κατά την περίοδο δοκιμών, ο οποίος παραθεατρικών κουτσομπολιών συνοδεύει το εμβρυακό στάδιο, οι συνεντεύξεις των συντελεστών υπόσχονται πολλά, η αγωνία κορυφώνεται, η προεμιέρα ανταμείβει την αναμονή της θεατρικής γιορτής ή την παρατείνει μέχρι την επόμενη προεμιέρα. Η παράσταση ζει μερικούς μήνες, μπορεί κανείς να την ξαναδεί, να τη συζητήσει με φίλους, οι κριτικές παραμένουν επίκαιρες για κάποιο χρονικό διάστημα. Οι αναμνήσεις για την παραγωγή αποτελούν πακέτο απ' όλα τα πιο πάνω. Κι αν τύχει να την αγαπήσουμε, αυτό μοιάζει με σοβαρή σχέση.

Αλλιώς είναι τα πράγματα όταν η επισκέπτρια παράσταση μάς πίνει εξ απορόπτου. Αν συμβεί έρως, θα είναι κεραυνοβόλος, αλλά και εφήμερος. Η πρώτη συνάντηση είναι ταυτόχρονα και αποχαιρετισμός. Μεταξύ ημών των θεατών και της παράστασης δεν υπάρχουν μεσολαβητές, η εντύπωσή μας δεν προετοιμάζεται από εξωθεατρικούς παράγοντες και γι' αυτό είναι άμεση και ίσως απόλυτη, μια και δεν επιβαρύνεται από το εκτόπισμα των ονομάτων των συντελεστών, συσσωρευμένο στη μακροχρόνια συνύπαρξή μας με τους ντόπιους καλλιτέχνες. Η παράσταση ενός ξένου περιοδεύοντα θιάσου αποτελεί μήνυμα αποκομμένο από το σύστημα αισθητικών αξιών του δικού της χώρου.

Καιρός είναι να συγκεκριμενοποιήσουμε την κουβέντα μας. Ο ρουμάνικος θίασος μας

έφερε έργο του Ιονέσκο, έτσι έχουμε το μεγάλο Ρουμάνο στην καταγωγή, γαλλόφωνο θεατρικό συγγραφέα να παίζεται από τους συμπατριώτες του και μάλιστα σε μια γαλλόφωνη παραγωγή. Ξαφνικά συνειδητοποίησα πως ίσως είναι η πρώτη φορά που πλησιάσαμε τόσο κοντά στον πρωτότυπο Ιονέσκο.

Θέλει αρετήν και τόλμη να γράψει κανείς κριτικό σημείωμα για τον «Αυτοσχεδιασμό στην Αλμά», επειδή το έργο αναφέρεται στη σχέση καλλιτέχνη – δημιουργού με τους κριτικούς, ή αλλιώς στη σχέση της πρωτότυπης πνευματικής δραστηριότητας με το δευτερογενή και παρασιτικό επιστημονοφανή σχολιασμό. Οι τρεις Βαρθολομαίοι του έργου, τρεις συλλεκτικές μορφές, επιθετικοί, αλαζόνες και ασύδδοτοι προς το έργο του Ιονέσκο και τον ίδιο, μια και αυτός είναι ένα από τα πρόσωπα του έργου. Ο Ιονέσκο- συγγραφέας κάνει τον «Ιονέσκο» – ήρωά του θύμα στα χέρια των κριτικών. Είναι όμως ταυτόχρονα και θύτης απέναντι στους τρεις Βαρθολομαίους, τους οποίους σφάζει με όπλο το φοβερό σαρκασμό του. Μη παίρνοντας θέση (Θεός φυλάξει!) θα επικεντρωθώ στην παράσταση. Ο σκηνοθέτης Cornel Todea, ευφυής και απελευθερωμένος καλλιτέχνης με υψηλή επαγγελματική δεξιότητα και αυτοπεποίθηση.

Η προλογική του εμφάνιση ήταν πολύ θεατρική. Σωστή η σκηνοθετική στόχευση στη σατιρική γενίκευση των μορφών των τριών κριτικών. Η χαρακτηριστική προσωποποίηση του κάθε Βαρθολομαίου, σημαντική για τη διάκριση του καθενός από το φαύλο κύκλο του παράλογου κειμένου του Ιονέσκο – επίτευγμα των τριών ηθοποιών. Πολύ μου αρέσουν οι παραστάσεις, στις οποίες οι ηθοποιοί δεν είναι απλοί φορείς του σκηνοθετικού χιούμορ, αλλά διαθέτουν και δικό τους, πράγμα που φαίνεται σε μικρές λεπτομέρειες της σκηνικής τους συμπεριφοράς.

Ως αποτέλεσμα ενισχύεται η κωμική δύναμη της παράστασης. Ωραιοί ως θύμα και ως δημιουργός και ο «Ιονέσκο» της παράστασης. Νιώθω άβολα που δεν ξέρω ποιος εταίρις ποιον. Αναφέρω τα ονόματα όλων των ηθοποιών αυτής της διανοούμενης και όχι διανοουμενίστικης, καθόλου σοβαροφανούς, αλλά σοβαρής παράστασης: Cristian Irimia, Mihai Verbitchi, Florin Busuioc, Lucian Ifrim, Cornel Todea, Anca Zamfirescu. ●